

Majheno in veliko.

Marsikateremu izmed vas je vže znano, da tudi v kapljici vode živi mnogo takih živalic, ki jih s prostimi očmi ne vidimo; le takrat je vidimo, ako vzamemo povekšalno steklo (mikroskop) na pomoč in je s takim steklom opazujemo. Te živalice imenujemo močélke ali infuzorije, ker živé na mokrem, v stoječih vodah in umétnih nalivih. Število teh živalic je ogromno a njih velikost tako majhena, da si kaj takega komaj misliti moremo. Učenjaki trdijo, da so močélke najmanjša bitja na naši zemlji, dolge so komaj $\frac{1}{20}$ do $\frac{1}{1000}$ milimetra. To so tako majhene živalice, da jih v enem naprstniku lahko cel milijon stanuje. — Kaj ne, da so to majhena bitja?

Učenjaki, ki se umejo na zvezde, preračunili so, da je solnce od nas 20 milijonov milj daleč. To se lahko izreče, ali težko je to izračuniti, a še težje razumeti. Da vsaj nekoliko to daljavo umejete, naj vam jo razložim tako-le:

Če bi poslali kak železniški brzovlak, ki preleti vsako uro po 90 kilometrov, potreboval bi od nas do solnca 1800 let, a nikjer bi ne smel postajati ali muditi se. Mar ni to velikanska daljava? Čuditi se moramo božjej vsemogočnosti, ki je majheno in veliko tako čudno razvrstila po vsem svetu; a čuditi se moramo tudi človeškemu umu, ki take stvari opazuje in šteje. *Fr. Rup.*

—*—

Jež in srna.

(Narodna basen.)

Nekoč sta se jež in srna pogajala, kateri bode bolje tekel v dolino. Res se spustita v beg, jež se zvije v klobčič in se kotá nizdolu a srna se preveč zaletí, butne z glavo v neko drevo in se ubije. Sedaj je jež imel obilo pečenke, ali ni si je mogel sam razkosati. Gre tedaj iskat mesarja. Sreča ga najprej zajec in ga vpraša, kam gre. — Mesarja grem iskat, odvrne jež. Zajec mu pokaže svoje zobé, a jež mu reče, da ni dober mesar. Jež gre dalje, sreča lisico, in ta ga vpraša, kam gre. Jež odgovori kakor prvič. Lisica mu pokaže zobé, ali niti ona ni bila dober mesar. Slednjič sreča volka, ki ga nagovori: „kam greš, pritlikovec?“ — „Mesarja grem iskat.“ Volk mu pokaže zobé, a jež mu reče, naj gre ž njim. Volk gre ž njim in hitro raztrga srno na štiri kose. Ko utrga prvi kos, reče: „to bode mojemu strijcu;“ ko utrga drugi kos, reče: „to bode mojemu očetu;“ pri tretjem: „to bode mojej materi;“ a pri četrtem: „to bode meni sámemu.“ Jež ga vpraša: „a kaj bode meni?“ Volk reče: „ono, kar je ostalo.“ Jež s tem ni zadovoljen in reče volku, naj gre ž njim k sodniku. Volk privoli na to. Prideta do nekega železa. Jež rahlo potrka po železu in pravi: „gospod sodnik, vstanite!“ Volku se zdi to trkanje predolgočasno, udari z vso močjo po železu in se ujame. Jež se zdaj na vse grlo zakrohota in se volku posmehuje, dokler ne pride mož s sekiro in ubije volka. Ko je mož volka prvič po glavi udaril, reče jež: „to bode tvojemu strijcu;“ drugič: „to bode tvojemu očetu;“ tretjič: „to bode tvojej materi;“ četrtič: volk se zvrne na tla, a jež se nasmehne in reče: „to bode tebi sámemu, a srna bode meni samemu.“

Fr. K—ć.

—*—